

створивши відповідний емоційний стан, що буде психологічною передумовою до початку занять вокалом, хоровим співом. Досвідчений педагог приблизно бачить перспективу виправлення інтонування, але розуміє, що для різних учнів це вимагатиме різного часу. Це потребує систематичної роботи і міцного закріплення набутих умінь. Неінтонуючі діти можуть окремо або одночасно зі співом хору вистукувати ритмічний рисунок розучуваної пісні. Разом з іншими дітьми вони аналізують напрямок мелодичного руху в різних піснях, адже це допомагає сприймати зміст мелодії та свідомо її інтонувати. Важливо тільки, щоб цей спів був інтонаційно чистий і правильний з вокального боку.

Висновки. Неточне інтонування навіть окремих звуків мелодії змінює ладово-висотні співвідношення звуків мелодії, отже, порушує її інтонаційний зміст. Тому найперше завдання в роботі з дитячим колективом – навчити дітей правильно інтонувати мелодію. Це створює передумову для правильного розуміння її виконавцями, адже тоді їм легше зрозуміти і відчувти втілені в музиці думки і почуття, легше передати своє ставлення до її змісту.

Список використаних джерел

1. Гороховська Н. Цар музики // *Початкова освіта*. 2004. № 11. С. 20-22.
2. Зелененька І. Методика роботи з нечисто інтонуючими учнями на уроках музики // *Мистецтво та освіта*. 2003. № 5. С. 27-35.
3. *Музика в школі*. Збірка статей. Випуск 11. К. : Муз. Україна 1987. 56 с.
4. Печерська І. П. Уроки музики в початкових класах. К. : Либідь, 2001. 272 с.

Кокоза В'ячеслав,
викладач першої категорії Полтавської
міської школи мистецтв «Мала академія
мистецтв» імені Раїси Кириченко,
Богодистий Сергій,
викладач першої категорії Полтавської
міської школи мистецтв «Мала академія

мистецтв» імені Раїси Кириченко,
Цимбаревич Марина,
викладачка вищої категорії Полтавської
міської школи мистецтв «Мала академія
мистецтв» імені Раїси Кириченко
(м. Полтава)

КОНТРОЛЬ ВИКЛАДАЧА ЗА ПСИХО-ФІЗІОЛОГІЧНИМ РОЗВИТКОМ УЧНЯ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МУЗИЧНОМУ МИСТЕЦТВУ

***Анотація.** У статті розкрито особливості музично-виконавської діяльності, вплив занять різними видами спорту для підтримання здорового психофізіологічного розвитку дитини, розглянуто методи контролю за ним у процесі навчання музичному мистецтву.*

***Ключові слова:** психофізіологічний розвиток, музичне мистецтво, виконавська діяльність, вправи, рухова активність, режим.*

***Постановка проблеми.** Музиканти – це одна з тих нечисленних професій, якій людина присвячує себе з дитинства. Майбутній музикант починає займатися з 4-6 років, тобто в той період, коли організм росте, розвивається, формується. Нервово-м'язів апарат дитини ще не сформований, а на нього вже діє значне додаткове навантаження, оскільки діяльність музиканта пов'язана з великою м'язовою напругою плечового пояса і рук, великими вимогами до низки фізичних якостей і функцій. Професійні захворювання в осіб музичних професій зустрічаються доволі часто. За даними статистики, в усьому світі близько 90% музикантів мають професійні захворювання. Для молодих людей, які вирішили стати високопрофесійними музикантами і навчаються в училищах та консерваторіях, стан здоров'я і низька фізична підготовленість стають гальмом у вдосконаленні виконавської техніки, яка вимагає певного ступеня розвитку фізичних якостей, і нерідко призводять до виникнення професійних захворювань.*

***Ступінь вивчення проблеми.** Проблеми музичної освіти, підготовки*

музикантів-виконавців розглядались у працях Л. Аристової, В. Ірклієнко, А. Михалюк, О. Олексюк, Т. Романова, О. Рудницької, В. Черкасова та інших педагогів, митців, науковців.

Виклад основного матеріалу. Гра на музичному інструменті та спів, як і будь-яка інша робота, вимагають певних м'язових зусиль. Дослідження показують, що основне навантаження в музиканта припадає на м'язи пальців, кисті, передпліччя, плече і рідше – на м'язи грудей та спини. Для музиканта важливим є розвиток фізичних якостей руки: рухливості, сили, витривалості м'язів пальців, гнучкості пальців, спритності першого пальця, координації рухів плеча, передпліччя, кисті і пальців.

Специфіка роботи музиканта вимагає не стільки великих силових напружень, скільки прудкості та вміння застосовувати багаторазову повторність у швидкому темпі. Недостатній розвиток м'язів тулуба веде до передчасної їх втоми в процесі тривалої гри на музичному інструменті, що негативно впливає на поставу людини. Діяльність музикантів пов'язана з великим психофізичним навантаженням на організм. Висока емоційність може призводити до розвитку як загальної, так і локальної втоми, а порушення режиму навчання та роботи сприяють прискоренню виникнення перевтоми.

До факторів, що несприятливо впливають на стан організму при заняттях музикою, слід віднести такі.

1. Тривале (по 4-6 годин) перебування окремих частин тіла в малорухомому положенні.
2. Відсутність у багатьох випадках необхідних гігієнічних умов у приміщенні.
3. Постійне нервово напруження у зв'язку з великою емоційністю і відповідальністю за виконання музичного твору.
4. Низька рухова активність.

Найдоступнішим з точки зору безпеки та виховання професійно важливих фізичних якостей музиканта є гра в теніс, бадмінтон і настільний

теніс. Постійне переключення зору з близької відстані на далеку і назад при грі в волейбол, баскетбол, теніс сприяє профілактиці прогресування короткозорості, посиленню акомодациї, тому ці види спорту рекомендується використовувати на заняттях з музикантами, які страждають на короткозорість. Ходьба, біг, велосипедний спорт мають велике значення для нормалізації обмінних процесів, функціонального стану кардіореспіраторної системи. Регулярні заняття фізичними вправами у поєднанні з правильним режимом дня служать надійним профілактичним засобом багатьох захворювань музикантів, особливо опорно-рухового апарату, дихальної, серцево-судинної системи, сприяють мобілізації життєво важливих функцій організму, рухових здібностей, таких якостей, як сила волі, енергійність, зібраність, впевненість у собі. Аналізуючи професійну діяльність музикантів, більшість фахівців схиляються до думки, що фізіологічно обґрунтованим профільюючим видом спорту є плавання.

Також необхідно постійно стежити за здоров'ям шийного і грудного відділів хребта (там, де можливі защемлення всіх нервів рук). Щоб уникнути защемлення корінців ліктьового, променевого і зап'ястного нервів (що призводить до тих же симптомів защемлення нервів запаленими сухожиллями), необхідно стежити за ремінцем і верхнегрудним відділом хребта. Необхідно робити розминку і розтяжку хребта, силовими вправами і тренуваннями тримати в тонусі повздожні м'язи хребта, качати м'язи преса і спини для можливості тримати пряму поставу, не сидіти в статичній позі більше 30 хвилин, не даючи м'язам шиї затікати, робити розминку шиї. Саме перенапружені м'язи защемляють всі нерви рук. Парна лазня дуже добре розслабляє і живить сухожилля і м'язи рук.

Тільки свобода – м'язова і психічна – створює щасливу передумову, приводить до великих досягнень у виконавській діяльності музикантів, яка пов'язана з великим психофізичним навантаженням на весь організм.

Безумовно, найбільш сильним ворогом музиканта є мишка і клавіатура. Від сидіння за комп'ютером з'являються проблеми з шиєю, від роботи з

мишкою і клавіатурою «синдром карпального тунелю». Кисті рук насилу переносять одноманітні короткі рухи протягом декількох годин.

Оптимальними для регулярних тренувань музиканта є:

- 1) Скручування і розтяжки всіх відділів хребта.
- 2) Тренування:
 - загальна розминка;
 - кардіо-силове фітнес тренування;
 - вправи на м'язи рук, сідниць, преса;
 - тренування кистей;
 - розминка кистей;
 - силові вправи (віджимання на пальцях, гантелі, вис і підтягування);
 - стійки на руках;
 - розтяжки (їх не можна робити на нерозігріті руки, так можна їх травмувати, це призводить до тендовагінітів);
 - загальна розтяжка.

Висновки. Контроль викладача за психо-фізіологічним розвитком учня в процесі навчання музичному мистецтву є важливим завданням. Він дозволяє своєчасно виявити та усунути можливі проблеми, які можуть негативно вплинути на процес навчання. Для здійснення контролю викладач може використовувати різні методи, включаючи спостереження, розмови з учнем і спеціальні тести та завдання.

Список використаних джерел

1. Аристова Л. С. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібник. Миколаїв : Іліон, 2018. 404 с.
2. Михалюк А. М. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики засобами українського фортепіанного мистецтва: навчально-методичний посібник. К. : Видавництво Ліра-К, 2016. 220 с.

3. Олексюк О. М. Музична педагогіка: навчальний посібник. К. : КНУКіМ, 2006. 188 с.
4. Романова Т. В. Методика музичного виховання в школах : навч. програма. К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021.
5. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2016. 240 с.

Конопльова Світлана,

викладачка, завідувачка образотворчого відділення Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Мохова Лариса,

викладачка Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Клименко Людмила,

викладачка Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко (м.°Полтава)

СИНТЕЗ СКУЛЬПТУРИ І АРХІТЕКТУРИ У ХУДОЖНІЙ ПРАКТИЦІ

***Анотація:** у статті розглядається застосування скульптури в архітектурному середовищі, визначається її роль у розвитку формоутворюючих процесів. Проаналізовано основні чинники, які впливають на використання скульптурних елементів у сучасній архітектурі: соціально-економічні та науково-технічні процеси. Важливу роль відіграють естетичні чинники, а також духовний світ людини.*

***Ключові слова:** формоутворюючі чинники, інформативність, скульптурні елементи, гармонізація.*

Художній практиці відомі різні види синтезу мистецтв, які розвивалися, починаючи з давніх цивілізацій. Конструктивною основою синтезу візуальних мистецтв часто стає архітектура. Протягом історії людина